ప్రశ్న

సత్యం శంకరమంచి

సూర్యానికి కొడుకు పుట్టాడు.

ఆ ఇంట్లో అంత ఆనందమయమైన వాతావరణం మున్నెన్నడు లేదు. ప్రతివాళ్ల ముఖంలోనూ చిరునవ్వులు పొర్లుతున్నాయి. అంతకు ముందున్న అస్వస్థతలు నలతలు ఎగిరిపోయి నెత్తురులో ఓ కొత్తదనం, ఉత్తేజం వచ్చినట్లు ఇల్లంతా తిరుగుతున్నారు. పురిటింట్లో అమ్మలక్కలు తలకొకటి మాట్లాడుతున్నారు.

'గొప్ప కొడుకుని కన్నావమ్మా!'

'మొహం చూశావా! అచ్చుతల్లే'

'నీమొహం కాదూ! తండ్రి పోలిక అట్లా కన్పిస్తూంటే.'

'ఆ! పెద్ద తెలిసినట్టు! నేం చెప్తా నుండండి. కళ్ళు తల్లివి, ముక్కు తండ్రిది, ఆ నోరూ ఆ గాంభీర్యం అంతా తాతగారిది''.

సూర్యం తండ్రి రామనాథం ముందు వసారాలో వాలు కుర్చీలో కూర్చుని వెండితీగల్లాంటి గండు మీసాన్ని రీవిగా మెలేస్తున్నాడు. గదిలో సూర్యం ఒక విచిత్రమైన ఆనందం అనుభవిస్తున్నాడు తను తండ్రి! కొద్ది నిముషాల్లో తన వయస్సు చాలా పెరిగినట్లనిపించింది తన కొడుకు—తనను నాన్నా అని పిలిచేవాడు—తన వొళ్లోకి దూకి కిలకిల నవ్వేవాడు— తను బజారు పోతుంటే నేనూ వస్తానని వెంట పడేవాడు— మంచి చదువు చెప్పించాలి.. ఐ ఏ యస్ చేయించాలి.. ..

చెల్లెలు శారద పరుగెత్తు కొచ్చింది 'నీకు కొడుకు పుట్టాడు నాకేమిస్తావో చెప్పు.'

సూర్యాని కేం చెప్పాలో తెలియలేదు 'పండక్కి డెకరాన్ చీర. .'

'ఓ! అప్పటి దాకా కాదు ఇప్పుడే.' మంత్రసాని వసారాలో ఉన్న రామనాథం దగ్గర కొచ్చింది.

'బాబుగారూ! మనవడు పుట్టాడు నాకేం బహుమతి?'

రామనాథం నవ్వాడు ఆ నవ్వుకి బుగ్గలు ఎగిరెగిరి పడ్డాయి. వెండి మీసాలు కులికాయి 'మా సూర్యం పుట్టినప్పుడు నేనేమీ ఇవ్వలేదు మా కలవాటు లేదే!'

'మా కలవాటేసెండి. కొడుకు పుట్టినప్పటి కంటె మనవడు పుట్టినప్పుడు రెట్టింపివ్వాలి. సూర్యంగారి పుటకలకి ఇవ్వలేదం టున్నారుగా, రెండూ కలిపి ఇప్పుడిచ్చెయ్యండి'

'ఒహోహో ' రామనాథంగారు పెద్దగా నవ్వాడు ఆయన ముఖం కంది పోయింది 'అయితే ఎంతివ్వాలంటావ్?'

'మీకు తెలియందేముందీ మీకు మనవడు పుట్టాడు. మీతోపాటు మేమూ సంతోషించాలి'

మనవడు— ఆమాట వింటేనే రామనాథంగారు పరవశించి పోతున్నారు. లోపలినుంచి మంత్రసాని కోసం పిలుపొచ్చింది.

'తొందరగా ఇయ్యండి అయ్యగారూ! లోపల పనుంది' —

'వెళ్లి పని చూసిరా. ఇస్తాన్లే. మంత్రసానికి ఇవ్వకూడదని కాదూ, అట్లా పొడిగించటంలో అదో సుఖం.'

'అదేం మాటయ్యగారూ! ఈ సమయంలో మాటలతో ముచ్చటే ముందండీ. రేపు మీరిస్తానన్నా నేను తీసుకోనండోవ్.'

'ఓహ్...హోసినీ...' తయారుగా ఉంచిన కరుకు రూపాయల్లోంచి ఐదుతీసి మంత్రసాని చేతిలో పడేశాడు.

రూపాయలు కళ్ల కద్దుకుని 'ఇంకా మనవలూ మనవరాళ్లూ కలగాల' అంటూ లోపలి కెళ్లింది మంత్రసాని.

శారద బీరువాలోంచి పెద్ద పొట్లంతీస్తూ 'అమ్మోయ్! అన్నయ్య ముందుగానే కోవా తెప్పించి ఉంచాడేవ్' అంది.

'నేనే పంపిద్దామనుకుంటున్నాను. తెప్పించాడా! కొడుకు పుడుతున్నాడంటే వాడికీ ముందా లోచనలు వస్తున్నాయి' అంది శ్రీదేవమ్మ.

శ్రీదేవమ్మ తన రక్తపోటు, నీరసం అన్నీ మర్చిపోయింది. ఇంట్లోకి వాకిట్లోకి వూరికే తిరుగుతోంది. ఏవేవిటో అందరికీ పురమాయిస్తోంది. మనసులో రేఖామాత్రంగా మనవరాలు పుట్టలేదే అని ఉందికాని, ఆమె పొందుతున్న ఆనందానికి అదేమీ భంగం కలిగించలేదు.

శాంతకి ఇంకా సరిగ్గా వొళ్ళు తెలియలేదు. నీరసంగా ఉంది తన్నేదో పువ్వులు కౌగలించుకుంటున్నట్లనిపించింది బరువుగా కళ్లు తెరచి చూసింది బుల్లి బుల్లి చేతులు...చిట్టి పెదవులు. దేనికోసమో పెనుగులాడుతున్నాడు ఆ స్పర్శకి తనగుండె కరిగి నీరై పోతున్నట్లు, అన్ని అవయవాలు ఉలిక్కిపడి— నీకోసమే తండ్రీ! అని వాలి పోతున్నాయి.

ఆ ఇంట్లో అందరి కార్యక్రమాలలో మార్పులొచ్చాయి ఏదో సమయంలో ప్రతివాళ్లు ఉయ్యాల దగ్గరకెళ్లి పరామర్శించి వస్తూండటం, వాడి పేరున ఛలోక్తులు, పరిపాటి అయిపోయినాయి రామనాథం అంతా చూస్తుండగా చిట్టాడితో ఆడుకోడు. చిరునవ్వుతో రీవిగా తలూపుతూ చూస్తాడు అంతా భోజనాలు చేస్తుండగా తను ముందు భోజనం కానిచ్చేసి వస్తూ చిట్టాడి గదిలోకి వెళ్తాడు. చిట్టాడు కాళ్లకు చేతులు ముడివేసే ప్రయత్నంలోనో, పాలపీక నోట్లో పెట్టుకుని ఏదో జ్ఞాన సమాధిలో ఉన్నట్లుగానో ఉంటాడు రామనాథం ఆ సమయంలో తనూ చిన్న పిల్లాడై పోతాడు 'కికికీ' అంటాడు 'చిచిఛీ' అంటాడు బుబుబూ అంటూ మీసాలు ఒగిలిస్తూ ముద్దు పెట్టుకోబోతాడు వాడికి చక్కలిగిలి పెడతాడు తను గలగల నవ్వుతాడు ఇంతలో బయట అలికిడైతే ''చిట్టాణ్ని ఒక్కణ్నీ వది లేశారు అన్నాలు తొందరగా కానివ్వండి'' అని చల్లగా వసారాలోకి జారుకుంటాడు

మధ్యాహ్నం నిద్ర అయ్యాక, శ్రీదేవమ్మ రామనాథానికి కాఫీ ఇచ్చి ఆపైన చిట్టాణ్ని చేతికిస్తుంది. వాణ్ని వొళ్లో పడుకో బెట్టుకున్నప్పుడు వాడు తన వైపు తన మీసాలవైపూ చూస్తూ తనను కాళ్ళతో తంతుంటే ఆయనకు కలిగే ఆనందం అంతా ఇంతాకాదు వాడు వొళ్లో వుంటే ఆయనకు ఎక్కడలేని దర్పం పుట్టుకొస్తుంది. అలా రీవిగా తలూపుకుంటూ మీసాలు మేలేసుకుంటూ గంటలు గంటలు గడుపుతాడు. అంతలో వాడు తాతగారి బట్టలు తడిపేయటం భార్యని పిలిచి వాణ్ణి లోపలికిచ్చి తను బట్టలు మార్చుకోటం రోజూ అలవాటు.

రాత్రి భోజనాలయాక రోజూలాగే అంతా మధ్య హాలులో సమావేశమయ్యారు. సంభాషణలు, చర్చలు, హాస్యాలు అన్నింటికీ చిట్టాడు కేంద్రం. పేపరు చదువుకుంటున్న రామనాథం ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటున్న సూర్యం, స్వెట్టర్ అల్లుతున్న శాంత, వారపత్రిక తిరగేస్తున్న శారద వేరువేరు పనులో నిమగ్నులై ఉన్నట్టు కన్పిస్తున్నా వాళ్ల మనస్సులు, చెవులు చిట్టాడిమీదే చిట్టాడు పెద్దయి చేయబోయే ఉద్యోగాలు, వాడికొచ్చేబోయ్యే భార్య, తాతగారు వాడికి రాసిచ్చే పల్లపు చేను వీటిమీద మాటలు సాగిపోతున్నాయి

ఉన్నట్టుండి చిట్టాడు ఏడవటం మొదలెట్టాడు. పత్రిక, పుస్తకం, వూలు కిందకి దిగిపోయాయి. వాడింకా ఏడుస్తున్నాడు ఆకలేస్తోందేమో శాంతని పాలివ్వమన్నారు శాంత కొంగు చుట్టూ కప్పుకుని పాలివ్వబోయింది వాడు పాలు తాగలేదు. ఏడుపాపలేదు. 'నాకివ్వ నే నాడిస్తా'అని ఒకళ్ల తర్వాత ఒకళ్ళు చిట్టాణ్ని తీసుకుని ఓ. ఓ ఓ .అని ఏడుపు మాన్పింప చూశారు. వాడు ఏడుపాపలేదు ఐదు నిముషాలయింది. పది నిముషాలయింది ఏడుపు తగ్గలేదు కాస్త గాలికి వరండాలో తిప్పమన్నారు. లాభంలేక పోయింది వెక్కిళ్లు కూడా వస్తున్నాయి గుక్కపట్టి ఏడుస్తున్నాడు నుంచున్న వాళ్లు నుంచున్నట్టే ఉన్నారు. ఎవరికీ ఏం తోచటం లేదు. ఎందు కేడుస్తున్నాడో తెలియదు. శ్రీ దేవమ్మ పొట్టవొత్తి చూసింది అజీర్తి కూడా లేదే! ఎందుకు ఏడుస్తున్నాడు? ఉయ్యాల్లో పడుకోబెట్టి ఊపారు ఊహు కళ్లు అటూ ఇటూ తిప్పుతున్నాడు. డొక్క ఎగరేస్తున్నాడు అంతా దిగాలుపడి చూస్తున్నారు అంత సింహంలాంటి రామనాథం బిక్కమొహం పెట్టుకున్నాడు సూర్యానికి మనసు కకావికలై పోయింది. శాంత సూర్యంవైపు బెలగా చూసింది. విషాదం పొంగిన ఆచూపు మొదట్లో కన్నీరు శ్రీదేవమ్మ ఆయాసపడి పోతోంది. ముక్కు తడుచుకుంటోంది దిష్టి తీసింది. దేవుడికి ముడుపు కట్టింది పావుగంట క్రితం ఉన్న ఉల్లాసమంతా చిందరవందరై పోయింది. అందరి గుండెల్లో బరువు, మూగబాధ. సూర్యం డాక్టరుకోసం బయటికి పరుగెత్తాడు.

ఒకరోజు లలిత వచ్చింది. లలిత సూర్యానికి మేనత్త కూతురు అసలు సూర్యం పెళ్లి లలితతో జరగాల్సింది. ఏవో మాట పట్టింపు లొచ్చాయి. మీరెంతంటే మీరెంతనుకున్నారు. తప్పిపోయింది. లలితకింకా పెళ్లి కాలేదు కాలేజిలో లెక్చరర్‌గా పని చేస్తోంది సూర్యం పెళ్లయాక లలిత రావటం ఇదే మొదటిసారి సూర్యం భార్య శాంతని చూపించాడు చిట్టాణ్ని చేతికిచ్చాడు. చిట్టాడికి మూడేళ్లు నిండుతున్నాయి బొద్దుగా ఆపిల్ పండల్లే ఉన్నాడు. కొంచెం కొంచెం మాటలు వస్తున్నాయి. లలిత చిట్టాణ్ని తీసుకుని ముద్దాడింది. బిస్కట్లు పెట్టింది

'మీ అమ్మా నాన్నా రాకపోయినా నువ్వయినా వచ్చావ్. చాలా సంతోషం' అంది శ్రీదేవమ్మ. పెద్దవాళ్ల పట్టింపులు మా కుర్రకారు

కుండవత్తయ్యా. అమ్మా నాన్నా ఇవ్వాళ కాకపోతే రేపైనా రావలసిన వాళ్ళే' అంది లలిత.

లలితను చూస్తుంటే సూర్యానికి బాధేసింది. లలిత ఏమీ జరగనట్లు మాట్లాడుతున్నా, శాంతతో కలుపుగోలుగా కబుర్లు చెప్తున్నా, చిట్టాణ్ణి దగ్గరికి తీసుకుని 'పిన్నమ్మా! పిన్నమ్మా'అని పిలి పించుకుంటున్నా తను చేసిన అన్యాయాన్ని ఎత్తి చూపిస్తున్నట్లుంది

సూర్యం, లలిత గదిలో కూర్చుని మాట్లాడు కుంటున్నారు. లలిత ఇక్కడికి వస్తున్నట్లు వాళ్ళ అమ్మానాన్నకి తె యదట. కాలేజి ఎక్స్‌కర్షన్ పార్టీతో వచ్చి చూసిపోదాంగదా అని ఇక్కడ దిగిం దట. లలిత చకచకా కబుర్లు చెప్తోంది. వాళ్ళ కాలేజి సంగతులు, ఎక్స్‌కర్షన్ వింతలు, రైలు ప్రయాణంలో తిండిలేక పోవటం, స్టేషన్‌లో కొందరు తప్పిపోవటం, గొలుసు లాగటం, ఏవేవో చెప్తోంది. లలితలో ఇదివరకటి చలాకీతనం అలాగే వుంది కబుర్ల పోగు మారలేదు అనుకున్నాడు సూర్యం. మధ్యలో మాటలు ఆపి లలిత అంది 'ఏవిటి బావా! అట్లా మూగిలాగ కూర్చున్నావ్? శాంతక్క నిన్ను చాలా మార్చేసింది!'

సూర్యం వెర్రి నవ్వొకటి నవ్వి 'అబ్బే! ఏంలేదు నువ్వు చెప్తున్నావు గదా అని వింటున్నాను' అన్నాడు.

'సరే అయితే నే చెప్పటం అయిపోయింది నువ్వు మొదలెట్టు'.

సూర్యం కొంతసేపు మాట్లాడలేదు ఆ తర్వాత అన్నాడు 'నువ్వు పెళ్ళెప్పుడు చేసు కుంటావ్?'

లలిత నవ్వుముఖం క్షణంలో మారిపోయింది అంతలో తిరిగి నవ్వు తెచ్చుకుని 'నాకేవయినా మంచి సంబంధం చూస్తున్నావా?' అంది.

లలిత నవ్వుతోందే కాని దాని వెనకాల ఎంత విషాదం ఉందో సూర్యానికి తెలుస్తూనే ఉంది నాకింత వయసు వచ్చినా పెళ్ళికాక పోవడానికి, అవ సరం లేకపోయినా ఉద్యోగం చేస్తూ జీవితం గడపడానికి కారణం నువ్వు—నువ్వు అని చెప్తున్న ట్లుంది.

ప్రశ్న

'లలితా! నీకు అన్యాయం చేశాను' ఈభావాన్ని ఎప్పుడు లలిత ముందు పరిచేద్దామా అన్నంత తొందరగా వచ్చాయి మాటలు.

లలిత రెండు క్షణాలు మాట్లాడలేదు. ఆ తర్వాత నిట్టూర్చి అంది. 'ఎందుకు బావా ఇప్పుడ దంతా తవ్వుకోటం? అయిందేదో అయిపోయింది ఆనాడు మనమూ పెద్దవాళ్ళ కొంగులు పట్టు కునే తిరిగాం మనకీ నోరు లేకపోయింది. వొలికి పోయిన పాలను గురించే చింతిస్తూ కూర్చోలేంగా శాంతక్క చాలా తెలివైంది నువ్వు అదృష్ట వంతుడివే నువ్వు పోగొట్టుకున్న దేంలేదు నాకదే సంతోషంగా ఉంది'.

సూర్యం విస్తుపోయాడు లలిత తనకుమించి పెరిగి పోయినట్లనిపించింది జీవితం గురించి తనకే ఇంత స్పష్టమయిన అభిప్రాయాలు లేవు తను పోగొట్టుకున్నదేవీ లేదంది. నిజమే మరి లలిత?

'నువ్వు ఎన్ని చెప్పినా నువ్వు నష్టపోయిన మాట మాత్రం నిజం, లలితా!'

'అలా అనుకోడానికి ఇంకా టైంవుంది నే నొప్పుకుంటే మాకో లెక్చరరు నన్ను పెళ్ళాడ్డానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు' లలిత పెదవులు సిగ్గుతో వొంపులు తిరిగాయి

సూర్యం మనసు తేలికైంది లలిత పెదవుల మీద ఇంకా చిరునవ్వు తుళ్ళి పడుతూనే ఉంది సిగ్గుతో ఆకళ్ళు సూటిగా చూడలేక పోతున్నాయి సూర్యాని కిప్పుడు పసిపిల్లలా కన్పించింది. లలిత నవ్వింది సూర్యం నవ్వాడు

శాంత కాఫీ తీసు కొచ్చింది శాంతగదిలో అడుగు పెట్టేసరికి సూర్యం లలిత ఇద్దరూ మాట్లాడటం లేదు ఇద్దరూ చిరునవ్వులంది పుచ్చుకుంటున్నట్లున్నారు

కాఫీ తీసుకుని 'నువ్వు కూడా తెచ్చుకో' అన్నాడు సూర్యం.

'లేదు. ఇంకా మావయ్యకీ వాళ్ళకీ ఇవ్వాలి' అని శాంత వెళ్ళిపోయింది

లలిత ఇంకోరోజు ఉండమన్నా ఉండలేదు. మళ్ళీ ఎక్స్‌కర్షన్ పార్టీని కలవాలట వెళ్ళేముందు గంటసేపు చిట్టాడు పిన్నమ్మని వదలలేదు లలిత వాణ్ణి దింపలేదు సూర్యం లలితని బస్సెక్కించి వచ్చాడు సూర్యం మనసులో బరువు దిగిపోయింది. రాత్రి పడుకుని సూర్యం అదే ఆలోచిస్తున్నాడు. తనకూ లలితకీ మధ్యనున్న అగాధం ఈ జీవితంలో పూడదనుకున్నాడు ఇంత తేలిగ్గా అదృశ్యమయి పోతుందనుకోలేదు లలితని తలుచుకుంటే చెప్ప లేని జాలి వేసింది మనసు ఆర్ద్రమై పోయింది. సూర్యానికి నిద్ర పట్టలేదు పన్నెండవుతోంది. మంచినీళ్ళు తాగి వచ్చాడు పక్క మంచం మీద శాంత శాంత తన శాంత సూర్యం మనసులో పరవళ్ళు తొక్కుతున్న కరుణ, జాలి, అభిమానం ఇప్పుడు ఏక ముఖంగా శాంత వైపు ప్రవహిం చాయి. శాంతని ఒక్కసారి దగ్గరకు తీసుకోందా మనిపించింది. 'శాంతా!' మృదువుగా తట్టి లేపాడు.

శాంత ఇటు తిరిగింది శాంత కన్నుల్లో అశ్రు ధారలు.

సూర్యం తలకిందయ్యాడు 'ఏవిటి శాంతా .. ఏవిటిది!'

శాంత సమాధానం చెప్పలేదు లోపల దుఃఖం పొర్లుకొస్తోంది రెండు చేతుల్తో సూర్యాన్ని కౌగి లించుకుంది సూర్యానికి బోధపడలేదు "ఏం జరి గింది శాంతా . ఏవిటిది ?" శాంత జవాబు చెప్ప లేదు. సూర్యాన్ని మరింత గాఢంగా హత్తుకుంది.

సూర్యం కంగారుపడ్డాడు. 'చెప్పు శాంతా .. అమ్మ ఏవన్నా అందా ఇంకెవరేమన్నా అన్నారా ... పోనీ మీ యింటికి వెళ్ళాలనుందా ..'

'ఏంలేదు . ఏంలేదు' శాంత కళ్ళు తుడుచు కుని సూర్యం గుండెకు అతుక్కుపోయింది

లలితను చూసి అసూయ పడిందా . లేదు అలాంటి స్వభావం కాదు ఎంత సర్వస్వంగా చూసు కుంటున్నాడో ఆమెకు తెలుసు లలిత రాక ఏరకంగానూ దుఃఖకారణం కాదు మరి ఎందుకు ఏడుస్తోంది ? సూర్యం తల్లడిల్లిపోయాడు. 'నన్నెందుకు బాధపెడ్తావ్ నువ్వు కంట తడి పెడ్తే నేను చూడలేనని నీకు తెలుసు సంగ తేవిటో చెప్పవా '

శాంత కన్నీటికళ్ళు నవ్వాయి. కళ్ళు తుడుచు కుని "లేదు . . ఏం లేదు . . మీరు బాధ పడొద్దు .. పడుకోండి ఏంలేదు " సూర్యాన్ని నిద్రపుచ్చింది శాంత.

తెల్లవారి సూర్యం కౌగిలి విప్పుకుని శాంత లేస్తున్నప్పుడు మళ్ళీ అడిగాడు 'రాత్రి ఎందుకు ఏడ్చావ్ ?'

తొలి సూర్యకిరణంలాంటి చిరునవ్వుతో, వానలో తడిసి ఉదయాన విప్పారిన పువ్వుల్లాంటి తన కళ్ళు సూర్యం కళ్ళలోకి పెట్టి, మృదువుగా ముద్దుపెట్టుకుని బయటికి నడిచి వెళ్ళింది శాంత.

రామనాథం పదిరోజుల్నుంచి లేవటంలేదు. డాక్టరు రోజూ వచ్చి మందులిచ్చి పోతున్నాడు. జబ్బు ఫలానా అని తెలియదు "పెద్దతనం మరేం భయంలేదు" అన్నాడు డాక్టరు కాని, ఆయన రోజురోజుకీ నీరసించిపోతున్నాడు. భోజనం కూడా. శ్రీదేవమ్మ మంచం దగ్గరికే తీసుకెళ్తుంటే

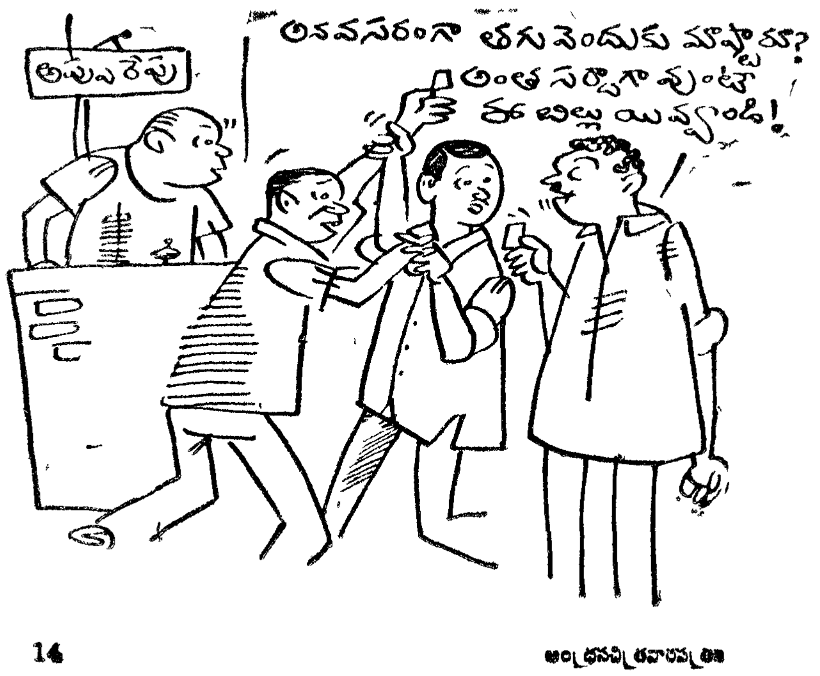

ఆయన ముఖంలో రానురాను కళ తగ్గిపోతోంది.

ఒకరోజు సంజెదీపాలు పెట్టాక రామనాథం ఇంట్లో అందర్నీ పిలిచాడు. అంతా మంచంచుట్టూ చేరారు. చిట్టాణ్ణి దగ్గర కూర్చోపెట్టుకున్నాడు. సూర్యం తండ్రికి ఎదురుగా కూర్చున్నాడు. ఆయన గొంతులో ఉండే గాంభీర్యం కూడా తగ్గిపోతోంది. 'నాకు అరవైయేళ్లు వచ్చే మాఘమాసానికి నిండుతాయి' అన్నాడు.

శ్రీదేవమ్మ గొల్లుమంటూ కొంగు అడ్డం పెట్టుకుంది శ్రీదేవమ్మకు తెలును రామనాథం వెనక చెప్తూ ఉండేవాడు తన జాతకం ప్రకారం అరవయ్యో ఏట జీవితం చాలిస్తానని.

'ఎందుకే పిచ్చిదానా ఏడుస్తావ్ ! రత్నంలాంటి కొడుకును కన్నావ్. కూతుర్ని మంచి అయ్య చేతికి అప్పగించావు. నీ జన్మ తరించింది. మనవడు పుట్టాడు ఇంతవరకూ నువ్వు కష్టం అంటూ ఎరగవు. నీకే లోటూ లేకుండా జరిగిపోయింది. ఇకముందూ అట్లాగే జరుగుతుంది. నే చెప్తున్నా విను !'

'ఇప్పుడెందుకు నాన్నా ఆ మాటలన్నీ ...'

'ఇప్పుడు కాకపోతే ఇంకెప్పుడు చెప్పుకుంటారా ఇవన్నీ ' ఆయన ముఖంలో శుష్కమైన నవ్వు.

'బతికినన్నాళ్లూ హాయిగా బతికాను తృప్తిగా ఇంత తిన్నాను. ఇతరుల కింత పెట్టాను. నన్ను గురించి అంతా మంచిమాటే అన్నారు. కాని ఎవరి నోటంటా చెడుమాట వినలేదు. నీలాంటి కొడుకు ... లక్ష్మీదేవిలాంటి కోడలు .. ముత్యాల్లాంటి మనవడు ...' అంటూ చిట్టాడివైపు నవ్వుతూ చూశాడు. చిట్టాడు బిక్కమొహంతో తాతగారివైపే చూస్తున్నాడు.

'ఇవన్నీ ఇప్పుడెందుకు నాన్నా డాక్టరు జబ్బేమీ లేదన్నాడు. నాలుగు రోజుల్లో తగ్గిపోతుంది మీ రివన్నీ చెప్తే పిల్లలం మేమంతా కంగారు పడిపోమూ—'

రామనాథం మళ్లీ నవ్వాడు. 'కంగారెందుకు బాయనా ! పుట్టాక అంతా వెళ్లిపోవలసిందే. చెప్పొచ్చిందేమంటే దేవుడు నన్ను దయగా చూశాడు బతికినన్నాళ్లూ హాయిగా బతికాను. తృప్తిగా బతికాను. హాయిగా నవ్వుతూ వెళ్లిపోతాను నాకే విచారమూ లేదు. బతికుండగా నన్నింత సుఖపెట్టిన ఆ దేవుడు రమ్మని పిలిచి నప్పుడు నవ్వుతూ వెళ్లకపోతే బావుంటుందా ?'

సూర్యం గతుక్కుమన్నాడు. ఆ మాటలు శ్రుతి మించుతున్నాయి. కాని, ఆయన ముఖం చూస్తే ఏదో కాంతి కొట్టొచ్చినట్లు కన్పిస్తోంది ఆయన కళ్లు వెలుగుతున్నాయి ఆ మీసాల చాటున చిరునవ్వు మృత్యువుకు స్వాగతం చెప్తున్నట్లుంది. ఈ ప్రాపంచిక భవనం గడప దాటుతున్న మనిషిలా కన్పిస్తున్నా డాయన తండ్రిలో ఇంత సంయమనం, ఆ మాటలు, ముఖంలో ఆ దీప్తి సూర్యాన్ని బొమ్మని చేశాయి.

ఇంతలో డాక్టరు వచ్చాడు అంతా లేచారు. డాక్టరు చెయ్యిచూసి 'నిన్నటికంటె మెరుగు' అన్నాడు. ఇంజక్షన్ ఇచ్చి వెళ్తూ బిక్కమొహంతో నుంచున్న సూర్యాన్ని చూసి 'అదేవిటోయ్ అంత కంగారు పడాల్సిందేమీ లేదు' అని బుజం తట్టి వెళ్లిపోయాడు.

సూర్యానికి భోజనం సయించలేదు. పగంలో లేచి వచ్చాడు. గడపలో మంచుని తండ్రి మంచం వైపు చూశాడు. ఆశ్చర్యం వేసింది ! తన్ను తాను నమ్మలేకపోయాడు. కళ్లు పెద్దవిచేసి చూశాడు.

రామనాథం కళ్లనుండి అశ్రువులు ధారాపాతంగా వస్తున్నాయి.

కొన్ని రోజుల లేత పసిగుడ్డు ఏడుపుకు, ఇంత ప్రపంచం చూసి ఇన్ని కష్టసుఖాల అనుభవాలతో రాటుతేలిన, ఇన్ని జీవితాల అనుభవసారం, నీళ్లు కారిపోయింది.

తనదైన ప్రేమ తననుంచి వేరుకాదు—కాదు—కాదని తెలిసినా ఆ ఆలోచనే అశ్రువుల్ని కురిపించింది.

నిండు జీవితాన్ని అనుభవించి తృప్తిగా హాయిగా వెళ్లిపోతున్నానని మనసార విశ్వసించి దేవుడిచేయి అందుకోబోతూ కన్నీరుగా కరిగిపోతున్నాడు.

ఎందుకు? ?

ఈ జగత్తులోని వికాసానికి మూలమది. ★

అశోకా రాయల్ టాల్కం పౌడరు మరియు అశోకా స్నో

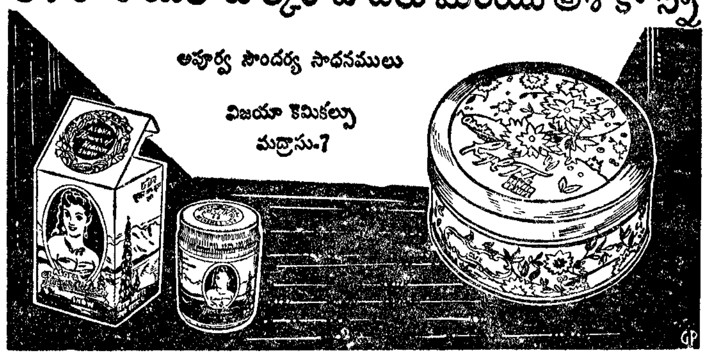

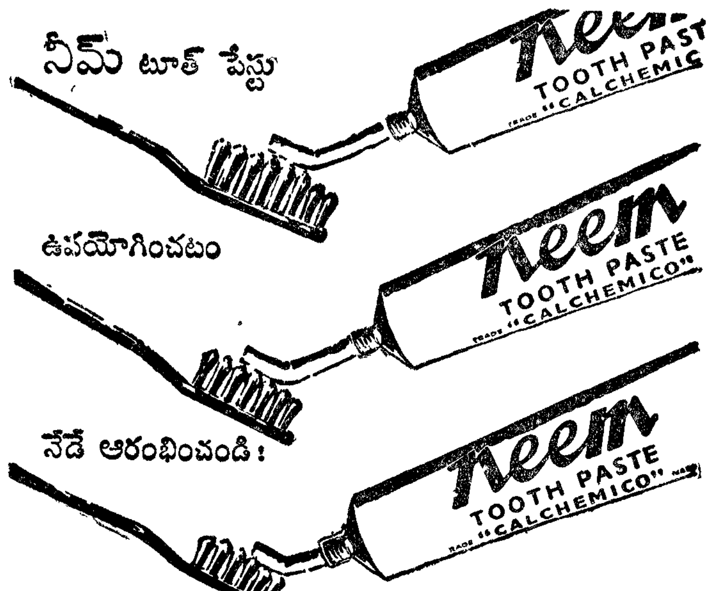

అధునిక వైద్య రసాయనాలతోబాటు
వేప రసాన్నికూడా
కలిగిన ఒకేఒక టూత్ పేస్టు !

ఇందువల్ల మీ నోరు ఎప్పుడూ తాజాగా వుంటుంది; చిగుళ్లు ఎల్లవేళలా ఆరోగ్యకరంగా వుంటాయి; దంతాలు తెల్లగా కాంతివంతంగా మెరుస్తాయి;
'నీమ్' ఉపయోగిస్తే, దంతక్షయం నివారింప బడుతుంది. ఎలాంటి క్రిములూ చేరవు ! దుర్వాసనకు తావు వుండదు !!

నీమ్ టూత్ పేస్ట్

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్

CNC-1-TEL